

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
részére

1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

Ügyszám: IV/723-1/2019

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/723-2/2019
Érkezett:	2019 JÚN 19.
Példány:	1
Melléklet:	db
Kezelőiroda:	

Zalaegerszeg, 2019. június 14.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, dr. Asztalos Dóra ügyvéd

[REDACTED]
[REDACTED] a fenti ügyszám alatt jelzett eljárásban ügyfelem az IDOM 2000 KONZULENS, SZOLGÁLTATÓ ZÁRTKÖRŰEN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG alperes ([REDACTED] „Panaszos”) képviseletében az alábbi hiánypótlást terjesztem elő:

I.

Nyilatkozom, hogy a beadványom az Abtv. 27. §. rendelkezésén alapul. Az eredeti beadványban az Abtv. 26. §. (1) bekezdésére vonatkozó többlethivatkozás téves.

II.

A panaszt a megjelölt Kúriai végzés tekintetében az Alaptörvény tisztességes eljáráshoz való jogot biztosító XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközésre és az Alaptörvény hatalommegosztás elvét kimondó C) cikk (1) bekezdésébe, illetve a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységének ellátását kimondó 25. cikk (1) bekezdésének első mondatába ütközésre alapítom.

A Tisztelt Alkotmánybíróság hiánypótlása szerint eredeti beadványom nem tartalmazott alkotmányjogilag értékelhető érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Kérte továbbá jelöljem meg valamennyi hivatkozott Alaptörvényi rendelkezésre vonatkozóan, azt a Kúria döntése miatt és mennyiben sérti.

A jelen hiánypótlást tisztelettel kérem az eredeti beadványomban előadottakkal együtt kezelni és értékelni legyenek szívesek.

Eredeti beadványomban is megjelöltem, hogy a panaszom két részből áll:

a)

Alaptörvény tisztességes eljáráshoz való jogot biztosító XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközésre vonatkozóan eredeti beadványomban részletes indokolást adtam elő arra, hogy álláspontom szerint a Kúria panaszolt döntése azért sérti az Alaptörvény nevezett rendelkezését, mert a Kúria saját értelmezésével, saját döntésével egy előre nem látható, nem megismerhető szabályozási helyzetben a Panaszos terhére jogot alkotott. Panaszos számára az eljárás ezért kiszámíthatatlan volt, a szabályozással előzetesen számolni nem tudott. Panaszos szempontjából az átmeneti szabályozás bizonytalansága kiszámíthatatlan helyzetet teremtett. Ezt a jogbizonytalanságot a Kúria a Panaszos terhére értékelte, és kvázi büntette a Panaszost.

Lényeges körülmény, hogy álláspontom szerint a Kúria nem a jogalkalmazói joggyakorlat eredményét foglalta döntésébe. Ha ezt szerette volna tenni, akkor jogegységi határozatot kellett volna kiadnia, nem pedig egyedi döntésben eljárnia.

Az nem felel meg a tisztességes eljárás követelményének, hogy a szabályozás a jogalanyok számára előre nem megismerhető, az eljárás menete tervezhetetlen, előre megismerni nem lehet. Majd az ismeretlen és kiszámíthatatlan helyzetben az úrt a Kúria eseti jogértelmezéssel tölti ki, és ezt a tervezhetetlen helyzetet a Panaszos terhére értelmezi.

A nem világos, nem egyértelmű jogi normát a Panaszos hátrányára nem lehet értelmezéssel tartalommal kitölteni, illetve **a szabályozás hiányát bírói döntés nem pótolhatja**, másrészt ehhez kapcsolódóan nem lehet bíróság által eseti döntéssel jogot alkotni.

Álláspontom szerint a tisztességes eljárás elvének az felelt volna meg, ha a Panaszos, vagy bármely átlagpolgár számára a jogi norma nem egyértelműen szabályoz, ha nem szabályoz, ha az átmeneti szabályozás jogbizonytalanságot teremt, akkor a jogkereső állampolgár szempontjainak kell érvényesülnie, azaz az ő értelmezése szerint kell a helyzetet kezelni, a határidőket figyelembe venni. Nem mondhatja azt a Kúria, hogy ugyan szabályozatlanság volt, nem volt egyértelmű a helyzet, de a jogi szabályozás hiányát egy döntéssel utólag pótolom, és ezen döntésében azt mondja meg miként kellett volna eljárnia eredetileg a Panaszosnak, aki mivel korábban nem így járt el most hátrányt szenved.

A jogalkalmazó a tanácstalan átmeneti helyzetben nem hordozhatja a törvényhozó mulasztásának a kockázatát, a szabályozás elmaradásának hiánya a terhére nem értékelhető.

Az Alkotmánybíróság a jogbiztonság körében több alkalommal, így 10/1992 (II.25.), 11/1992 (II.25.) határozataiban is állást foglalt a tekintetben, hogy annak elemét képezi a norma kiszámíthatósága, egyértelműsége, illetve a jog hozzáférhetősége. A jelen esetben ez nem valósult meg.

A jogbiztonság az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a jog egésze, egyes részterületei és szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára is előre láthatóak legyenek. A jogbiztonság egyik legfontosabb alapkövetelménye a jogszabályok kiszámíthatósága és az egyes jogi normák egyértelműsége. {9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.; 38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [84]; 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [13] és [16]; 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [8]; 24/2013. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [48]; 33/2014. (XI. 7.) AB határozat

A jelen esetben a jogbiztonság viszonylatában Panaszos a tisztességes eljárás hiányát sérelmezi saját ügyében.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 630. §: „[Átmeneti rendelkezések] (1) E törvény rendelkezéseit a 2018. január 1-jén és azt követően indult ügyekben kell alkalmazni.”

Hogy mi számít ügynek és mikor indul egy ügy, nem volt előre megismerhető, előre kiszámítható. A jelen esetben a felülvizsgálat beadásakor a régi Pp. szerinti kiemelt ügyi minőség megszűnt, ilyen minősítés már nem létezett. Ennek megfelelően a jogalkalmazónak nem is kellett azzal számolnia, hogy az ügy kiemelt ügynek fog még minősülni.

A felülvizsgálattal, annak benyújtásával a rendkívüli perorvoslatok körében egy új ügy indult, ahol az ügye már nem lehetett kiemelt ügy. De ha még az ügyindulást az eredeti kereset időpontjára is tesszük, az ügye kiemelt minősége már elveszett, megszűnt, azaz nem lehetett a korábbi kiemelt ügye, a felülvizsgálattal indított ügyével azonos, mivel maga a kategória megszűnt.

Panaszos joggal gondolhatta a tisztességes eljárás elvére támaszkodva, hogy mivel megszűnt az ügye kiemelti minősége, az új Pp. azt már nem ismeri, a felülvizsgálat benyújtásakor már nem kiemelt ügy az ügye. Ennek megfelelően a logika szabályaival ellentétes arra a nemlétező kiemelt ügyekre vonatkozó szabályozás alkalmazása.

A Kúria a helyzetet úgy oldotta fel, hogy eseti döntésével az ügy kategóriáját, az ügyindulás kategóriáját nem hogy értelmezte, de új szabályozással, új tartalommal egészítette ki. A Kúria szerint a megszűnt

kiemelt ügyi minőség ellenére a kiemelt ügyekre vonatkozó szabályokat továbbra is alkalmazni kell, az ügy a keresetlevéltől egy ügy. Ez azonban nem volt előre megismerhető a Panaszos számára, azzal nem számolhatott. A Panaszos azzal tudott számolni, hogy a kiemelt ügyi minőség a felülvizsgálat időpontjában már nem létezett, és egyébként is a felülvizsgálat egy rendkívüli perorvoslat, ami új ügyindulást jelent (a Kúria gyakorlatában is új meghatalmazással, új ügyként kezelve).

Panaszos e szerint járt el, majd szembesült a Kúria ezzel ellentétes döntésével, ami az új ügykategória illetve ügyindulási meghatározásán alapul. A Kúria nem kérhet számon valami olyasmit a Panaszoson, amivel az nem számolhatott, nem ismerhette meg, és ennek megfelelően nem tudott úgy eljárni.

A Kúria ráadásul az önmaga által követett gyakorlatnak is ellentmondott eseti döntésével.

A Kúria Panaszossal szemben hozott döntése, illetve vele szembeni eljárása nem tisztességes.

b)

Alaptörvény hatalommegosztás elvét kimondó C) cikk (1) bekezdésére vonatkozóan eredeti beadványomban részletes indokolást adtam elő arra, hogy álláspontom szerint **a Kúria panaszolt döntése azért sérti az Alaptörvény nevezett rendelkezését, mert a Kúria saját értelmezésével, saját döntésével terhére jogot alkotott, amire csak a törvényhozásnak lett volna lehetősége.** A Kúria a törvényhozás szerepét átvette, a hatalmi ágak ennek eredményeként összefolytak, a Kúria más hatalmi ágat gyakorolt, mint ami az eredeti rendeltetésé.

A jogszabály a jelen esetben elfelejtette szabályozni a kiemelt ügyek átmeneti helyzetét az új Pp. viszonylatában. Nincs átmeneti szabály. **A Kúria az átmeneti szabály hiányát döntésével nem pótolhatja.** A Kúriának lehetősége van arra, hogy a jogalkalmazói joggyakorlat eredményét foglalja döntésbe, de itt nem erről van szó. Ebben az esetben ugyanis jogegységi határozatot kellett volna kiadnia, nem pedig egyedi döntésben eljárnia.

A jelen esetben a normatartalom tisztázatlanságának a feloldása pusztán jogszabály értelmezéssel nem volt feloldható, jogot kellett alkotni. Nem mérlegelésről van tehát a jelen esetben szó, hanem nem létező norma létrehozataláról.

A Kúria így a törvényhozás szerepét vette át, jogot alkotott.

Praetor ius facere non potest elve kapcsán az eredeti beadványomban részletes érvelést adtam elő, az Alkotmánybíróság több döntését és abban kifejtett érveket is ismertettem, figyelembe venni kértem a jelen esetre is.

Álláspontom szerint ugyanezért sérti a Kúria döntése az Alaptörvény a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységének ellátását kimondó 25. cikk (1) bekezdésének első mondatát is. A bíróságok ugyanis igazságszolgáltatási és nem törvényalkotási tevékenységet látnak el. **A Kúria nem léphet túl az igazságszolgáltatási tevékenységén, jogot nem alkothat. A jelen esetben mivel jogot alkotott, ezért az Alaptörvényben rögzített szerepétől eltért, amire nincs lehetőség.**

A bírói jogképzést már a római jog is tiltotta (praetor ius facere non potest). Magyarországon a Kúria jogegységi döntéseket hoz olyan esetben, amikor a különböző bíróságok az adott jogi normát eltérően értelmezik. Ilyenkor a jog értelmezésével valamilyen szinten jogot alkot. A jogalkalmazói jogképződés azonban nem mindenki számára megismerhető (ellentétben a nyilvánosan kihirdetett jogszabállyal). A jelen esetben ugyanakkor eseti döntésről van szó, melynek nincs hatályos jogegységi határozati alapja.

A bíróságok feladata - többek között - a joggyakorlat továbbfejlesztése és a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében hozott jogértelmezés és iránymutatás. Nem tartozik azonban a bíróságok feladatához a jogalkotás, az elbírálandó elvi kérdésekre vonatkozó norma tartalmának módosítása / kiegészítése, a hiány pótlása jogértelmezés útján. Panaszos álláspontja szerint azonban a támadott döntés

éppen ez utóbbit teszi: nem jogot értelmez és alkalmaz, hanem - az Alaptörvénnyel ellentétesen - jogot alkot.

A jelen esetben a bíróság új normákat határoz meg.

Az Alkotmánybíróság a hatalommegosztás elvével számos határozatában foglalkozott. Az egyes állami szervek hatáskörének világos elválasztásával összefüggésben azt mondta ki, hogy „[a] hatalmi ágak elválasztásának elve [...] nem pusztán annyit jelent, hogy az egyik hatalmi ág nem vonhatja el a másik jogosítványait, hanem azt is jelenti: a demokratikus jogállamban korlátlan és korlátozhatatlan hatalom nincs, s ennek érdekében bizonyos hatalmi ágak szükségképpen korlátozzák más hatalmi ágak jogosítványait” [28/1995. (V. 19.) AB határozat, ABH 1995, 142, 143.]. A bírói hatalmi ágat, amely elválik a törvényhozó és a végrehajtó hatalomtól, az állami hatalom azon megnyilvánulásaként írta le az Alkotmánybíróság, amely „az erre rendelt szervezet útján a vitássá tett vagy megsértett jogról - törvényben szabályozott eljárás során - kötelező erővel dönt” [53/1991. (X. 31.) AB határozat]. „A hatalommegosztás elvéből következik a bíróságnak az Alkotmány 45. § (1) bekezdésében meghatározott igazságszolgáltatási monopóliuma, amely végső soron az egyedi ügyekben, a 46. § (1) bekezdésében rögzített ítélkezési tevékenység kizárólagosságában ölt testet” [62/2006. (XI. 23.) AB határozat, ABH 2006, 713.].

Első ízben a 38/1993. (VI. 11.) AB határozat fogalmazta meg, hogy „[a] »jogot« végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg. [...] A csak a törvényeknek való alávetettség nemcsak a másik két hatalmi ág befolyását zárja ki tehát az ítélkezésre, hanem - az Alkotmány határai és követelményei között maradó - független, folyamatos és rendszerképző törvényértelmezés és jogalkalmazás révén is biztosítja a bírói függetlenséget.” (ABH 1993, 256, 262.).

A bírói hatalmi ág önálló jogszabály-értelmező tevékenységének jelentőségét hangsúlyozta az Alkotmánybíróság a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban is, a hatalommegosztás szempontjából. E döntés többek között rámutatott: „[a] jogalkalmazás egységességének biztosítása érdekében többféle alkotmányos megoldás lehetséges az igazságszolgáltatás rendszerén belül. Önmagában azzal a ténnyel nem sériül a jogalkotói hatalom, benne a törvényhozói hatalmi ág alkotmányos jogköre, hogy a bírói hatalom a jogszabályoknak egységesen alkalmazandó tartalmat ad. A »bírói jogalkotás«, amíg az kizárólag a jogszabályok értelmezésén alapul (amíg a bírói-ítélkezési hatalom nem veszi át alapvetően és közvetlenül a jogalkotás funkcióját), nem kerül ellentétbe a hatalommegosztás elvével.” (ABH 2004, 551, 571.)

A 3/2004. Büntető jogegységi határozat alkotmányosságát vizsgáló 42/2005. (XI. 14.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kimondta, hogy „jogegységi határozat jogszabálytani besorolása nélkül is - az esetről-esetre történő alkotmányossági vizsgálat eredményeként - dönthető el, hogy a jogegységi határozat önálló jogszabályi tartalommal eloldódott-e az értelmezett jogszabálytól, vagy sem. [...] Az Alkotmánybíróság tényként kezeli, hogy a jogszabály tartalma az, amit a jogegységi határozat annak tulajdonít. A jogegységi határozatban megfogalmazottak tekintetében az Alkotmánybíróság nem ad konkuráló értelmezést (pl. alkotmányos követelmény formájában); ez sértené a bírói függetlenséget”. [42/2005. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2005, 504, 514.]

A 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban az Alkotmánybíróság összefoglaló jelleggel megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése a Kúriát önálló, nevesített alkotmányos intézményként a bírósági hierarchia csúciszervének minősítette. A Kúria ilyen külön alaptörvényi kiemelése is alapjául szolgál annak, hogy a bíróságok jogalkalmazásának egységét biztosító legfőbb bírósági szervként speciális jogosítványokkal rendelkezzen. A bíróságokra kötelező jogegységi határozat meghozatalának jogát - mint speciális jogosítványt - maga az Alaptörvény biztosítja a Kúria számára, amely így a jogszabályoknak egységesen és kötelezően alkalmazandó tartalmat adhat.”

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Kúriának a jogegységesítő funkció maradéktalan betöltése érdekében széleskörű jogosítványai vannak. Önmagában az, hogy a Kúria e hatáskörével élve jogegységi határozatokat hoz, még nem ellentétes a hatalommegosztás alkotmányos elvével, sőt éppen ellenkezőleg. Amennyiben a jogegységesítés törvényi feltételei fennállnának, azonban a Kúria a jogegységesítő funkcióját nem gyakorolná és jogegységi határozatot indokolt esetben nem hozna, abban az esetben merülhetne fel az, hogy az Alaptörvényben foglalt feladatának a legfőbb bírói fórum nem tesz eleget.

Itt szükséges közvetlenül megjegyezni, hogy a panasszal érintett két tárgy egyikében sincs jogegységi határozat, és nem a Kúria jogegységesítő eljárásáról, hanem egyedi döntésről van szó. Ez lényeges különbség!

A jelen esetben a Kúria kilépett a jogegységesítő szerepéből és - a jogalkotót a jogalkotási folyamatból kihagyva - önállóan, a tételes jogi rendelkezéseket kibővítve, azokon túlhaladva, attól „eloldódva” jogot alkotott (11/2015. (V.14.) AB határozat).

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 630. §: „[Átmeneti rendelkezések] (1) E törvény rendelkezéseit a 2018. január 1-jén és azt követően indult ügyekben kell alkalmazni.”

Az ügy kategória meghatározását a jogszabály elmulasztotta. Esetileg „kellett” a Kúriának megállapítania a fogalom jelentését, mit értünk az ügy fogalma és az ügyindulás fogalma jelentése alatt. A Kúria az ügy fogalmát meghatározta a jogszabály helyett. Mivel jogszabály a fogalmak jelentését nem adja meg, így érdemben bírói jogalkotás történt.

A Kúriának nem lett volna lehetősége az ügy/ügyindulás fogalmát úgy meghatározni, mint egy jogszabályi rendelkezés, ahhoz adott jelentéstartalmat rendelni. Ha ilyet akart volna tenni, akkor annak nem ez lett volna a formája, hanem egy jogegységi határozat. Azt viszont visszamenőlegesen nem alkalmazhatta volna a Panaszos terhére.

Álláspontom szerint éppen ezért a döntésével a Kúria túllépett a jogértelmezésen és jogot alkotott, amire nem lett volna Alaptörvényi lehetősége.

Tisztelettel kérem fenti alkotmányjogilag értékelhető érvekkel alátámasztott panaszom elbírálását.

Tisztelettel:

8900 Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 7. 3. em.
Adószám: 18034817-2-20
Számla szám: 11600006-000000-42646200

Dr. Asztalos Dóra Ügyvédi Iroda
Dr. Asztalos Dóra ügyvéd

dr. Asztalos Dóra
ügyvéd

[Redacted]

